

Inhoudelijke beoordeling definitief Meerjarenherstelplan Mutsaersstichting

Van: Inhoudelijke werkgroep Mutsaersstichting Noord-en Midden Limburg

Datum: 30 april 2024

Inleiding

Vanwege de financieel zorgelijke situatie heeft de Mutsaersstichting conform het Draaiboek Continuïteit Jeugdhulp een Meerjarenherstelplan opgesteld en op 25 maart 2024 opgeleverd. Met uitvoering van het herstelplan wil de Mutsaersstichting toegroeien naar een financieel gezonde situatie in 2027. Dit document bevat het oordeel van de inhoudelijke werkgroep Noord- en Midden-Limburg over de gemaakte inhoudelijke keuzes zoals verwoord in het Meerjarenherstelplan.

1. Keuzes Mutsaersstichting in het Meerjarenherstelplan

In het Meerjarenherstelplan maakt de Mutsaersstichting portfoliokeuzes. Zo focust de Mutsaersstichting zich op Limburg (afstoten deelnemingen Brabant) en op de zorg voor jeugdigen van 0-23 jaar met een robuust en kwalitatief hoogstaand behandelaanbod. Ook voert de Mutsaersstichting operationele verbeteringen door, vereenvoudigt en versterkt de Mutsaersstichting de organisatie. Kort samengevat: De Mutsaersstichting richt zich op hoog specialistische jeugd GGZ/jeugdzorg (0-23j) voor de jeugdigen en gezinnen in Limburg met een robuust en kwalitatief hoogstaand behandelaanbod (ambulant en (poli)klinisch) met enkele begeleidingsvormen.

2. Oordeel inhoudelijke werkgroep

We gaan hierbij eerst in op de toekomstrichting en de algemene portfoliokeuzes die de Mutsaersstichting beschrijft. Vervolgens zoomen we in op enkele specifieke portfoliokeuzes en de consequenties daarvan. Daarna gaan we in op de beleidsmatig steun en passende tarieven die de Mutsaersstichting in het Meerjarenherstelplan aan gemeenten vraagt.

2.1 Algemeen

De Mutsaersstichting, inclusief de deelnemingen Hoeve de Kaolder en Grijp 't Leven, is bij alle segmenten van jeugdhulp in Noord- en Midden-Limburg een belangrijke aanbieder die zorg levert aan een aanzienlijk deel van het totaal aantal cliënten. We zien de Mutsaersstichting als een hoog specialistische jeugdhulpaanbieder die sterk is in behandeling (zowel ambulant als klinisch) van kwetsbare jeugdigen en gezinnen met (vaak) meervoudige en complexe hulpvragen. Verder is de Mutsaersstichting, samen met MET GGZ en Xonar, voor Noord- en Midden-Limburg momenteel uitvoerder van de integrale crisishulp jeugd (zowel de toegang tot crisishulp als de crisishulp zelf). *Conclusie: de toekomstrichting die de Mutsaersstichting in het herstelplan beschrijft en de algemene portfoliokeuzes die de Mutsaersstichting daarin maakt, passen bij de positie die wij voor de Mutsaersstichting in het zorglandschap zien. Daarom oordelen we positief over de focus op de jeugdregio's van Limburg, op jeugdhulp voor jeugdigen van 0-23 jaar (en gezinnen) en op de combinatie van ambulante begeleiding/behandeling en behandeling/(deeltijd)verblijf (of ambulante alternatieven). Ook oordelen we positief over de focus van de Mutsaersstichting over het behouden van de rol als het gaat om integrale crisishulp jeugd, samen met partners.*

2.2 Specifieke keuzes portfolio

Wonen, logeren en begeleiding groep behoren niet tot de kernactiviteiten van de Mutsaersstichting. Daar neemt de Mutsaersstichting in principe afscheid van. 'In principe' omdat de Mutsaersstichting dit daar waar (financieel) mogelijk blijft bieden om opname te voorkomen en de doorstroom vanuit de kliniek (behandeling met verblijf) goed te organiseren, eventueel in samenwerking met partners.

Wonen

De verandering die is opgenomen in het Meerjarenherstelplan betreft (kleinschalig) wonen uitgevoerd door Hai5 in Zuid-Limburg. Het gaat hierbij om een gering aantal cliënten: in het Meerjarenherstelplan wordt gesproken over 16 cliënten, waarvan geen enkele uit Noord- en Midden-Limburg. De Mutsaersstichting wil deze activiteit overdragen of afbouwen (met opheffen Hai5 als label als gevolg) omdat dit niet meer past bij de kernactiviteiten van de Mutsaersstichting en zwaar verlieslatend is. (Kleinschalig) Wonen blijft de Mutsaersstichting bieden onder de labels Hoeve de Kaolder en Grijp 't Leven.

Conclusie: De keuze die de Mutsaersstichting in het Meerjarenherstelplan ten aanzien van (kleinschalig) wonen maakt, heeft geen gevolgen voor de jeugdregio's Noord- en Midden-Limburg.

Logeren

In het Meerjarenherstelplan heeft de Mutsaersstichting dit als volgt beschreven: "Bij logeren gaat het soms over respijtzorg (zo'n 20 %). Inmiddels is duidelijk geworden dat logeren bij de Mutsaersstichting gezien moet worden als het voorkomen van opname en/of crisissituaties. Dit legitimeert declareren in segment 1 met bijbehorende vergoeding waardoor het mogelijk is om logeren als opname voorkomend product rendabel te maken. Dit voorkomt in dergelijke situaties veel duurdere kosten per etmaal indien het lukt om opname en/of crisis te voorkomen. Dit product gaan we aanbieden in Baexem (Hoeve de Kaolder) en Venlo."

Om dit onderdeel nader te duiden, maken we verschil tussen logeren zoals Mutsaersstichting het nu toelicht (opnamevoorkomend onder segment 1) en zoals het van oorsprong door de regio is bedoeld (respijtzorg onder segment 2):

- Logeren ter voorkoming van opname (segment 1): Logeren zoals Mutsaersstichting het gebruikt is het voorkomen van opname en/of crisissituaties en hoort daarmee thuis onder de afspraken binnen segment 1. Binnen segment 1 wordt echter niet gesproken over specifieke hulpvormen of producten, aanbieders dienen in te zetten wat de jeugdige/gezin nodig heeft. Elke vorm van hulp die een opname en/of crisissituatie voorkomt, hoort onder segment 1.
- Logeren als respijtzorg (segment 2): Logeren zoals gemeenten dit bedoeld hebben binnen het contract Wonen (segment 2) betreft respijtzorg: Het tijdelijk ontlasten van gezinnen die dit nodig hebben met als doel dat het gezin na deze tijdelijke ontlasting de zorg weer zelf kan dragen. Bij deze hulpvorm is geen sprake van (dreiging tot) verblijf met behandeling. Hierover staat in het Meerjarenherstelplan het volgende: "Wonen, logeren en begeleiding groep behoren niet tot de kern van onze activiteiten, waar (financieel) mogelijk bieden we dit om doorstroom van de kliniek goed te organiseren, dit kan ook in samenwerking met partners."

Conclusie: De keuze die de Mutsaersstichting in het Meerjarenherstelplan ten aanzien van een tijdelijke verblijfsvorm ter voorkoming van opname en/of crisissituatie maakt, past binnen de ontwikkelrichting die we voor Mutsaersstichting zien. Wel dienen bestaande afspraken en contracten gevolgd te worden.

Daarnaast maakt Mutsaersstichting op inhoud de keuze dat logeren als respijtzorg niet tot de kern van hun activiteiten behoort. Deze keuze past ook binnen de ontwikkelrichting die we voor Mutsaersstichting zien. Voor nu wordt echter de keuze gemaakt om Logeren als respijtzorg bij Hoeve de Kaolder aan te blijven bieden, omdat dit passend is bij hoe Hoeve de Kaolder is georganiseerd, het financieel rendabel is en een toevoeging op het zorgaanbod is. Daarmee heeft deze keuze geen consequenties zijn voor de cliënten die hier vanuit Midden-Limburg logeren. Voor Noord-Limburg betekent dit dat Logeren vanuit Mutsaersstichting en Grijp het Leven wordt afgebouwd. Op de keuze voor afbouw is al voorgesorteerd en gezien Logeren vanuit segment 2 een relatief kortdurende hulpvorm is, zijn de consequenties beperkt voor Noord-Limburg. Het gaat half april 2024 nog om

ongeveer 20 cliënten en er zijn nog diverse trajecten in de afrondende fase. Mutsaersstichting draagt bij alle cliënten zorg voor afronding en/of een warme overdracht.

Begeleiding groep

De Mutsaersstichting schrijft hier in het Meerjarenherstelplan over: "Dit past niet binnen de focus en kernactiviteiten van de Mutsaersstichting. Mede vanuit de hervormingsagenda jeugd wordt dit aanbod verschoven naar het voorliggend veld zodat de kinderen in de eigen wijk terecht kunnen bij clubjes en geschikte groepen. Uitzonderingen hierop zijn Doors2Open en Rootfoods (in het kader van SROI) en Hoeve de Kaolder in Baexem waar dit aanbod op kleine schaal nog blijft bestaan."

De Mutsaersstichting biedt dit als los product dus niet meer aan. Wel blijft de Mutsaersstichting groepsbegeleiding bieden aan jeugdigen die in de kliniek behandeld worden (behandeling met verblijf). Hierover schrijft de Mutsaersstichting: "Een passend dagprogramma is een integraal onderdeel de zorg voor kinderen die in de kliniek verblijven, maar bijvoorbeeld niet naar school kunnen. Dit past ook binnen de klinische etmaalfinanciering, waardoor dit anders is dan de reguliere begeleiding groep die niet meer in ons aanbod past."

Concreet betekent dit dat er een groep bij Grijp het Leven stopt en bij Mutsaersstichting begeleiding groep niet meer wordt ingezet als opzichzelfstaand product (alleen nog als onderdeel van de kliniek). Voor alle jeugdigen uit Noord- en Midden-Limburg (nu nog 19) die deze hulp nu nog ontvangen vanuit Grijp het Leven of Mutsaersstichting wordt, in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders/verzorgers, toegewerkt naar afronding van hulp of overdracht naar een andere locatie. Dit kan op locatie van Hoeve de Kaolder in Baexem of bij een andere, beter passende aanbieder. Mutsaersstichting draagt zorg voor continuïteit van zorg, een warme overdracht en zo minimaal mogelijke administratieve lasten.

Conclusie: De keuze die de Mutsaersstichting in het Meerjarenherstelplan ten aanzien van Begeleiding groep maakt, heeft invloed op een kleine groep jeugdigen uit voornamelijk Noord-Limburg, gezien de geografische ligging. In aantallen is de impact gering, maar voor individuele jeugdigen kan de impact groot zijn, met name wanneer toewerken naar afronding nog geen optie is en dus gewerkt wordt naar overdracht naar de locatie van Hoeve de Kaolder of een andere passende zorgaanbieder. Mutsaersstichting draagt daarbij zorg voor continuïteit en een warme overdracht.

2.3 Beleidsmatige steunvraag

Naast algemene steun op het herstelplan en financiële steun vraagt de Mutsaersstichting "beleidsmatige steun om efficiency te realiseren". Het gaat dan om de volgende punten:

1. Beschikkingen afgeven binnen 4-6 weken na verzenden aanvraag door de Mutsaersstichting.
2. Mogelijkheid om traject te starten zonder regiebehandelaar (mag wel o.b.v. de Jeugdwet, maar niet o.b.v. contracten ML en NL).
3. Startdatum van beschikkingen (zowel initieel als vervolg) laten ingaan op de datum waarop die in de aanvraag opgenomen is.
4. Verdichten van het aantal financieringssystematieken en onderhavige administratieprotocollen; dit bevordert de efficiency van administratieve processen, vergemakkelijkt sturen van de organisatie en biedt daarmee kansen tot verlaging overhead.

Allereerst geldt bij deze steunvragen dat alle partijen (aanbieders en gemeenten) zich moeten houden aan de bestaande contracten en dat deze voor een aanbieder gedurende de looptijd van het contract niet gewijzigd kunnen worden. Als we zaken op basis van de contracten al zouden kunnen aanpassen, gelden die (beperkte) aanpassingen voor alle gecontracteerde aanbieders na instemming van alle aanbieders. Ten tweede kunnen substantiële ('wezenlijke') wijzigingen alleen bij een nieuwe contractering (nieuwe aanbesteding). Gezien de looptijd van de bestaande overeenkomsten in Noord-

en Midden-Limburg (tot en met 31 december 2025) kunnen dergelijke wijzigingen op zijn vroegst met ingang van 1 januari 2026 plaatsvinden. Dit geldt bijvoorbeeld bij punt 2. Een verandering van de eisen rond de regiebehandelaar kan pas bij een nieuwe inkoop en dus op zijn vroegst vanaf 1 januari 2026 gerealiseerd worden.

Ten derde is er bij deze beleidsmatige steunvraag (met name bij punten 1, 3 en 4) eerst een verdieping nodig. Waar loopt de Mutsaersstichting tegenaan? Geldt dat overal (bij alle gemeenten en alle overeenkomsten)? Hoe zien de desbetreffende regio's en gemeenten dit? Zijn deze zaken te beïnvloeden? Welke afspraken kunnen we daarover maken? En kunnen we die afspraken binnen de huidige raamovereenkomsten doorvoeren? We hebben de Mutsaersstichting gevraagd om de antwoorden op (in ieder geval) de eerste twee vragen bij ons aan te leveren, zodat we daar vervolgens het gesprek over kunnen voeren.

Dit maakt dat we op voorhand niet kunnen instemmen met de gevraagde beleidsmatige steun.

Daarom stellen we in het college- en raadsvoorstel voor om de gevraagde beleidsmatige steun met betrekking tot administratieve processen onderdeel te laten zijn van de reguliere cyclus van contractgesprekken in de vier jeugdregio's.

Conclusie: Omdat hiervoor verdere verdieping nodig is, kunnen we op voorhand niet instemmen met de gevraagde beleidsmatige steun. Daarom stellen we voor deze onderwerpen onderdeel te laten zijn van de reguliere cyclus van contractgesprekken in de vier jeugdregio's van Limburg. Het behalen van de doelstellingen uit het herstelplan zijn echter niet afhankelijk van het per direct volledig kunnen voldoen aan deze beleidsmatige steun.

2.4 Passende tarieven

Ten aanzien van 'passende tarieven' heeft de Mutsaersstichting het volgende opgenomen in het Meerjarenherstelplan:

- Algehele indexatie 2024 (met terugwerkende kracht vanaf 1-1-2024) en tarieven 2025 – 2027.
 - Aanpassing van tarief op crisis.
 - Tarief ambulante behandeling in Noord-Limburg gelijkstellen met tarief van Midden-Limburg.
- Daarbij staat ook de toevoeging: "vanaf de nieuwe aanbestedingen in 2026".

In grote lijnen geldt hierbij hetzelfde als bij de gevraagde beleidsmatige steun:

- Alle partijen (aanbieders en gemeenten) moeten houden aan de bestaande contracten (overeenkomsten) inclusief tarief.
- Als we zaken op basis van de contracten al zouden kunnen aanpassen, gelden die aanpassingen voor alle gecontracteerde aanbieders.
- Substantiële ('wezenlijke') wijzigingen kunnen alleen bij een nieuwe inkoop (nieuwe aanbesteding).
- Gezien de looptijd van de bestaande overeenkomsten in Noord- en Midden-Limburg (tot en met 31 december 2025) kunnen dergelijke wijzigingen op zijn vroegst met ingang van 1 januari 2026 plaatsvinden.

Specifiek rond de passendheid van tarieven komt daar nog bij dat:

- Op 1 juli 2024 de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijzen Jeugdwet in werking treedt. De bedoeling van de AMvB is dat gemeenten en aanbieders door het hanteren van vastgelegde kostprijsselementen bij het opstellen van een contract zorgvuldiger en transparanter tot een reële prijs komen. Bij nieuwe aanbestedingen zullen gemeenten hiermee rekening houden.
- Het antwoord op de vraag of tarieven passend zijn is ook afhankelijk van de interne bedrijfsvoering. De Mutsaersstichting voert op basis van het herstelplan de komende jaren forse veranderingen in de eigen organisatie door. Die zullen invloed hebben op de kostprijs en productiviteit.

Conclusie: Bovenstaande betekent dat we met het oog op 2026 en verder het gesprek over de weg naar passende tarieven moeten voortzetten en daar nu geen toezeggingen op kunnen doen. De AMvB reële prijzen Jeugdwet geeft gemeenten daarin wel een duidelijke opdracht. Dit past bij de wens van Mutsaersstichting, maar dit vraagt van Mutsaersstichting ook dat de bedrijfsvoering zo ingericht moet zijn dat de tarieven dan passend zijn.

Conclusie en advies

De toekomstrichting die de Mutsaersstichting weergeeft in het Meerjarenherstelplan en de keuzes die de Mutsaersstichting op basis daarvan maakt, sluiten aan bij de positie die we voor de Mutsaersstichting in het zorglandschap in Noord- en Midden-Limburg zien. Daarom oordelen we vanuit de inhoud positief over het Meerjarenherstelplan.

Hierbij geldt de kanttekening dat wij op specifieke onderdelen het gesprek met elkaar (gaan) voeren zonder vooraf toezeggingen te doen.